

عوامل موثر بر پذیرش نظام آرشیو دیجیتال صدا توسط برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور، بر اساس «مدل پذیرش فناوری دیویس»^۱

طلعت حسن پور^۲

دکتر عبدالرضا نوروزی چاکلی^۳

چکیده

هدف: هدف این پژوهش بررسی عوامل موثر بر پذیرش نظام آرشیو دیجیتال صدا توسط برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور، بر اساس مدل پذیرش فناوری (تم)^۴ دیویس است. روش‌شناسی: این پژوهش از نوع تحلیلی است که با روش پیمایشی انجام شده است. جامعه پژوهش شامل ۱۰۰ نفر از برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور در شهرهای ارومیه، تبریز، اردبیل، زنجان، قزوین، سنندج و مهاباد می‌باشد که با توجه به محدود بودن جامعه، از روش سرشماری استفاده شده و اطلاعات مورد نیاز با استفاده از پرسشنامه گردآوری شده است. یافته‌ها: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که عوامل سازنده مدل پذیرش فناوری دیویس شامل برداشت ذهنی از مفید بودن، برداشت ذهنی از سهولت استفاده، نگرش نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده از فناوری اطلاعات در این پژوهش نیز در چارچوب مدل بعنوان عوامل تأثیرگذار بر پذیرش نظام آرشیو دیجیتال صدا توسط برنامه‌سازان شناسایی شدند. نتیجه‌گیری: در پایان پژوهش با توجه به یافته‌های آن، توصیه‌هایی برای افزایش سرعت پذیرش نظام آرشیو دیجیتال صدا در صدای جمهوری اسلامی ایران ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: نظام آرشیو دیجیتال صدا، مدل پذیرش فناوری دیویس، برنامه‌سازان، صدای جمهوری اسلامی ایران.

مقدمه

منابع آرشیوی، به دلیل نقش فراوانی که در ارتقاء کمی و کیفی تولید برنامه‌ها، الگوبرداری و خلق ایده‌های نو بر عهده دارند، بطور مستقیم برنامه‌سازان را در فرایند برنامه‌سازی یاری می‌کنند و تولیدکنندگان برنامه‌های رادیویی با بهره‌گیری هوشمندانه از منابع آرشیوهای صدا (شنیداری) می‌توانند به غنای برنامه‌های خودشان بیفزایند. در این میان، آرشیوهای صدای جمهوری اسلامی ایران، به دلیل دارا بودن غنی‌ترین منابع صوتی، یعنی ۴۰۰ هزار ساعت آرشیو صدا یکی از بزرگترین منابع آرشیوی خاورمیانه است که قدمت برخی از این منابع آرشیوی به ۱۰۰ سال می‌رسد. در خصوص میزان اهمیت و ارزش این منابع ذکر همین نکته بس که در بسیاری از موارد، بخش عمده‌ای از این منابع به عنوان منحصربفردترین منابع صدای موجود در یک زمینه تاریخی خاص محسوب می‌شود (قدیمی، ۱۳۸۷). از اینرو، همواره انتظار می‌رود که شرایط دسترسی به این آرشیوها بگونه‌ای فراهم شده باشد تا بتواند به بهترین نحو ممکن برنامه‌سازان را پشتیبانی کند. بنابراین به منظور حفظ و نگهداری این منابع از گزند آسیب‌های فیزیکی و

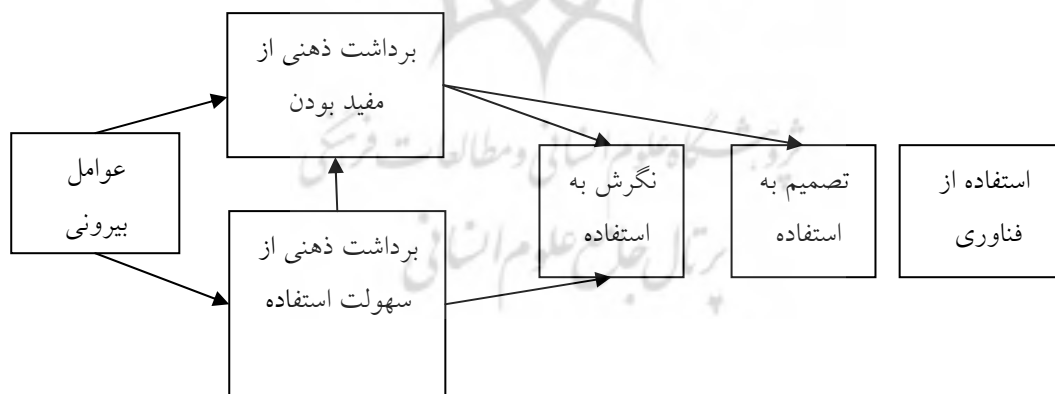
۱. برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد

۲. دانش‌آموخته فوق لیسانس علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران؛ talat.hassanpour@yahoo.com

۳. عضو هیئت علمی گروه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شاهد noroozi.reza@gmail.com

شیمیایی با هزینه کم، از میان برداشتن موانع و محدودیتهای زمانی و مکانی برای دستیابی به منابع، لزوم برقراری ارتباط زنده و پویا با مخاطبان، فراهم نمودن شرایط لازم برای تعامل با برنامه‌سازان از طریق بهبود بخشیدن فرایند خدمات‌رسانی، صرفه‌جویی در هزینه و وقت برنامه‌سازان، ایجاد آرامش فکری در برنامه‌سازان و مدیریت بهتر آنان، از چندی قبل زمینه‌های لازم برای دیجیتالی کردن آرشیوهای صدا در صدای جمهوری اسلامی ایران فراهم شد؛ بطوری که هم‌اکنون در بسیاری از این آرشیوها خدمات به برنامه‌سازان بصورت نظام دیجیتالی ارائه می‌شود و در بسیاری از آرشیوهای مراکز، این فرایند در حال اجرایی شدن است. دیجیتالی کردن آرشیوهای صدا در سازمان صدا و سیما به منظور حفظ و نگهداری منابع صوتی و دسترس‌پذیر ساختن این منابع برای برنامه‌سازان رادیویی به عنوان یک گام مثبت در جهت انجام فعالیتهای برنامه‌سازی تلقی می‌شود. اما بکارگیری موفقیت‌آمیز این فناوری اطلاعاتی به عوامل موثر بر پذیرش این فناوری توسط عوامل برنامه‌ساز بستگی دارد که بدون در نظر گرفتن آنها، یا این فناوری به‌طور مناسب مورد استفاده قرار نمی‌گیرد و یا پس از استفاده‌ای کوتاه مدت به دلیل عدم بهره‌گیری مناسب به‌طور کلی کنار نهاده می‌شود (سی.دی.پی،^۱ ۲۰۰۵). تاکنون، دیدگاهها و نظریه‌های زیادی جهت درک عوامل موثر بر پذیرش و استفاده از فناوری اطلاعات مطرح شده است. از میان تحقیقات انجام شده به نظر می‌رسد «مدل پذیرش فناوری دیویس» در شرح استفاده از نظامهای اطلاعاتی بسیار موثر بوده است (دیلون^۲ و موریس^۳، ۱۹۹۶). لذا هدف کلی این پژوهش، بررسی عوامل تعیین‌کننده پذیرش نظام آرشیو دیجیتالی صدا در چارچوب عوامل سازنده «مدل پذیرش فناوری دیویس» توسط برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور است. روشن است که در صورت شناسایی این عوامل و انعکاس آن به برنامه‌ریزان و مدیران سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، می‌توان رهنمودهای لازم را جهت مدیریت و اجرای موفقیت‌آمیز این فناوری توسط برنامه‌سازان به آنها ارائه داد.

از بین مدل‌های مختلفی که پژوهشگران فناوری اطلاعات، برای تبیین یا پیش‌بینی عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات استفاده کرده‌اند، می‌توان به مدل پذیرش فناوری دیویس و همکاران که شاید یکی از پرکاربردترین مدلها در این زمینه است، اشاره کرد (نقل از لی^۴ و کیم^۵، ۲۰۰۹). مدل پذیرش فناوری در آمریکای شمالی طراحی و در پژوهشهای زیادی بکارگرفته شده و بتدریج در کشورهای دیگر نیز اعتبار لازم را کسب کرده است مدل دیویس جرح و تعدیل شده نظریه عمل مستدل فیش‌بین و آجرن است. نظریه عمل مستدل یک نظریه کلی است و برای توضیح هر گونه رفتار انسانی تدوین شده است. لذا نیاز به طراحی مدلی برای مطالعه عوامل تعیین‌کننده پذیرش و کاربرد فناوری به عنوان یک رفتار کاملاً احساس می‌شد و مدل پذیرش فناوری پاسخ مناسبی به این نیاز بود. شکل ۱ نشاندهنده روند این مدل و نحوه عملکرد آن است. چنانکه دیده می‌شود اساس این مدل را دو تصور یا عقیده خاص تشکیل می‌دهد که عبارتند از: برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از سهولت استفاده از فناوری. (چانگ^۶، ۲۰۰۴).

شکل ۱: الگوی اصلی مدل پذیرش فناوری (دیویس، ۱۹۸۹)

1. Collaborative Digitization Program (CDP)
2. Dillon
3. Morris
4. Lee
5. Kim
6. Chang

این دو عقیده بر نگرش افراد نسبت به استفاده از یک فناوری تأثیر گذاشته، موجب تصمیم‌گیری برای استفاده از آن فناوری می‌شوند و در نهایت عمل استفاده صورت می‌گیرد (کو^۱ و ی^۲، ۲۰۰۹). منظور از برداشت ذهنی از مفید بودن، یعنی درجه‌ای که شخص معتقد است استفاده از یک نظام خاص، عملکرد شغلی وی را در سازمان ارتقا می‌بخشد؛ به این ترتیب که هر چه آن سیستم عملکرد کاری آنها را در بستر سازمانی بهبود بخشد، مفیدتر است و در نتیجه بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد (یی^۳، جکسون^۴، پارک^۵ و پروبست^۶، ۲۰۰۶؛ والتر و لویز، ۲۰۰۸). همچنین منظور از برداشت ذهنی از سهولت استفاده، یعنی درجه‌ای که یک فرد معتقد است استفاده از یک نظام خاص، بدون نیاز به تلاش زیاد ممکن است؛ به این ترتیب که هر چه یک نظام نیاز به تلاش کمتری برای یادگیری و استفاده از آن داشته باشد، بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد (یی، جکسون، پارک و پروبست، ۲۰۰۶؛ والتر و لویز، ۲۰۰۸).

سوالات اساسی

۱. برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا چگونه است؟
۲. برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا چگونه است؟
۳. برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور در خصوص تصمیم بر استفاده آنها از نظام آرشیو دیجیتال صدا چگونه است؟
۴. نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا چگونه است؟
۵. میزان استفاده و کاربرد نظام آرشیو دیجیتال صدا در منطقه شمالغرب کشور توسط برنامه‌سازان آن چقدر است؟

فرضیه‌های پژوهش

۱. بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری کشور رابطه معنی‌داری وجود دارد.
۲. بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
۳. بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
۴. بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و برداشت ذهنی آنها از مفید بودن این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
۵. بین نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد.
۶. بین تصمیم برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور برای استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و استفاده آنها از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد.

---

1. Kuo
2. Yen
3. Yi
4. Jackson
5. Park
6. Probst

روش و شیوه انجام پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحلیلی است که با روش پیمایشی انجام شده است. جامعه پژوهش شامل تمامی برنامه‌سازان شاغل در صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمال غرب کشور در شهرهای ارومیه، تبریز، اردبیل، زنجان، قزوین، سنندج و مهاباد است که در زمان انجام این پژوهش تعداد آنها ۱۰۰ نفر بود. با توجه به اینکه جامعه مورد بررسی، چندان بزرگ نبود که نیازمند نمونه‌گیری باشد، پژوهشگر برای اعتبار بیشتر یافته‌ها، از روش سرشماری بهره گرفته است. ابزار گردآوری اطلاعات مورد نیاز برای این پژوهش، پرسشنامه است که بخش اول آن مشخصات فردی و شغلی برنامه‌سازان حاوی ۹ سوال و بخش دوم، شامل سوالاتی است که بر اساس عوامل تشکیل دهنده «مدل پذیرش فناوری دیویس» و با توجه به اهداف پژوهش حاوی ۲۰ پرسش بسته در مقیاس لیکرت شکل گرفته‌اند. برای سنجش پایایی پرسشنامه طراحی شده، ابتدا پرسشنامه در بین تعداد ۳۰ نفر از برنامه‌سازان کاربر نظام آرشیو دیجیتالی توزیع شد و پس از انجام موارد اصلاحی لازم ضریب آلفای کرونباخ آن محاسبه شد که رقم ۰/۸۴ بدست آمد که گویای پایا بودن پرسشنامه بود. سپس پرسشنامه‌های این پرسشنامه در بین ۱۰۰ نفر از برنامه‌سازان در مراکز صدای منطقه شمال غرب کشور توزیع و پس از تکمیل تماماً به پژوهشگر برگشت داده شد. داده‌های بدست آمده با استفاده از دو روش آمار توصیفی و آمار استنباطی، در دو بخش، مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بدین ترتیب که ابتداء برای توصیف نظرات نمونه آماری در رابطه با سوالات از جدولهای درصد توزیع فراوانی و نمودار، استفاده بعمل آمد. سپس به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. شایان ذکر است به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها و نیز بررسی فرضیه‌ها و تعیین معنی‌دار بودن یا نبودن اختلاف میان متغیرهای بکار رفته در پژوهش، از نرم‌افزار آماری SPSS18 استفاده گردید.

پیشینه پژوهش

از جمله مطالعاتی که پیرامون عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات در سازمانها و شرکتهای بزرگ با استفاده از مدل پذیرش فناوری دیویس در خارج از ایران انجام شده است می‌توان به مطالعات دیویس و همکاران (۱۹۸۹)؛ هریسن^۱ و رینر^۲ (۱۹۹۲)؛ ایگباریا^۳ و همکاران (۱۹۹۵)؛ موریس و دیلون، (۱۹۹۶)؛ روز^۴ و استراب^۵ (۱۹۹۸)؛ القحطانی^۶ (۲۰۰۱)؛ بروفی^۷ و همکاران (۲۰۰۳)؛ اونگ^۸ و همکاران (۲۰۰۴)؛ اسپسی^۹ و همکاران (۲۰۰۴)؛ آکیم^{۱۰} (۲۰۰۵)؛ هوبانا^{۱۱} و همکاران (۲۰۰۵)؛ تم^{۱۲}، هانگ^{۱۳} و تانگ^{۱۴} (۲۰۰۶)؛ رایتهارجو^{۱۵} (۲۰۰۷) اشاره کرد که با توجه به گستردگی پژوهشهای این حوزه، از ذکر جزئیات خودداری می‌شود.

ایگباریا (۱۹۹۹) در مطالعه‌ای میدانی به بررسی عوامل تعیین‌کننده کارایی کاربرد فناوری آرشیو دیجیتالی توسط کاربر نهایی پرداخت جامعه پژوهش را ۱۲۰ نفر کاربر آرشیو دیجیتالی تشکیل می‌داد نتایج تحقیق نشان داد که برداشت ذهنی از سهولت استفاده، برداشت ذهنی از مفید بودن، نگرش نسبت به استفاده، تجربه کاری، آموزش در زمینه رایانه، و پشتیبانی مرکز اطلاعات تاثیر بسزایی در استفاده کاربران از آرشیو دیجیتالی داشته است.

پارک و همکاران (۲۰۰۹) در پژوهشی دیگر، به مطالعه عوامل موثر بر پذیرش نظام کتابخانه دیجیتالی با استفاده از مدل پذیرش فناوری پرداختند. نتیجه مطالعه آنها نشان داد که برداشت ذهنی از آسانی استفاده از سیستم کتابخانه دیجیتالی تاثیر قابل توجهی بر برداشت ذهنی از مفید بودن، که در نهایت منجر به تصمیم به استفاده از فناوری می‌شود دارد.

1. Harrison
2. Rainer
3. Igbaria
4. Rose
5. Straub
6. Al - Gahtani
7. Brophy & et al
8. Ong & et al
9. Spacey & et al
10. Aekim
11. Hubana
12. Tam
13. Hong
14. Thong
15. Raitoharju

انجینا^۱ (۲۰۰۹) با ارائه مقاله‌ای تحت عنوان «میراث فرهنگی دیداری - شنیداری: شکاف میان آرشیو دیجیتالی و کاربران آن» به بررسی عوامل موثر بر پذیرش آرشیوهای دیجیتالی در میان کاربران با بهره‌گیری از مدل پذیرش فناوری پرداخت. نتیجه پژوهش او نشان داد که کیفیت سیستم، کیفیت اطلاعات و آموزش کاربران به عنوان سه عامل بیرونی ضروری تأثیرگذار بر برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از سهولت استفاده از آرشیو دیجیتالی است که بر نگرش و قصد رفتاری کاربر تأثیر گذاشته و در نهایت موجب استفاده واقعی می‌شود.

پژوهشهایی در زمینه پذیرش آرشیو دیجیتالی توسط کاربران در داخل ایران صورت گرفته است، اما چندین پژوهش در زمینه پذیرش فناوری اطلاعات در سازمانها و کتابخانه‌ها صورت گرفته است که به شرح زیر می‌آید. شیرمحمدی (۱۳۸۳)؛ ناخدا (۱۳۸۴)؛ یزدانی (۱۳۸۴)؛ کریمی (۱۳۸۵)؛ جنیدی (۱۳۸۶)؛ باقری، علیدوستی و بهشتی (۱۳۸۷) که با توجه به گستردگی پژوهشهای این حوزه، از ذکر جزئیات خودداری می‌شود.

شیخ‌شعاعی (۱۳۸۵) در پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود «عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کتابداران کتابخانه‌های دانشکده‌های فنی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران» را در چارچوب عوامل سازنده مدل پذیرش فناوری بررسی نمود. یافته‌های پژوهش نشان داد برداشت ذهنی از مفید بودن، برداشت ذهنی از سهولت استفاده، نگرش نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده کاربران از جمله عوامل تأثیرگذار بر استفاده از فناوری اطلاعات توسط کاربران است.

رشیدی (۱۳۸۶) در پایان‌نامه خود تحت عنوان «عوامل موثر بر پذیرش و بکارگیری فناوری اطلاعات در بین دبیران مدارس هوشمند شهر تهران در چارچوب مدل پذیرش فناوری» مورد مطالعه قرار داد. نتایج به دست آمده بیانگر آن است که متغیر برداشت ذهنی از سهولت استفاده از فناوری اطلاعات بر متغیر برداشت ذهنی از مفید بودن و نگرش نسبت به فناوری اطلاعات، تأثیر معنی‌داری داشته و در نهایت موجب تصمیم به استفاده از فناوری اطلاعات در بین دبیران شده است.

قربانی‌زاده و همکاران (۱۳۸۷) در پژوهشی مهمترین عامل تأثیرگذار بر پذیرش سامانه ۱۳۷ توسط شهروندان تهرانی را برداشت ذهنی از سهولت استفاده از سامانه ذکر کرده‌اند.

سلیمانی (۱۳۸۹) در پژوهش خود عنوان کرده است که متغیرهای برداشت ذهنی از مفید بودن، نگرش نسبت به استفاده و تصمیم به استفاده بعنوان عوامل مثبت پذیرش فناوری اطلاعات در میان هنرآموزان هنرستانهای کشاورزی استان کرمانشاه بوده است.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش از تجزیه و تحلیل ۱۰۰ پرسشنامه بازگشت داده شده، مشخص شد مرکز زنجان با ۱۸ درصد بیشترین میزان مشارکت و تعداد پاسخ‌دهنده را نسبت به سایر مراکز واقع در منطقه شمالغرب داشته است، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان کارمند رسمی با ۶۷ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان مرد با ۶۳ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان در دامنه سنی ۳۱-۴۰ سال با ۵۶ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان دارای سابقه کاری بین ۵-۱۰ سال با ۴۴ درصد، بیشترین سطح تحصیلات متعلق به گروه لیسانس با ۶۴ درصد، بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان دارای مهارت کار با رایانه با ۹۹ درصد و بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان با ۸۷ درصد دارای میزان مهارت بالای کار با رایانه بودند. جدول ۱، مشخصات پاسخ‌دهندگان را بطور مختصر نشان می‌دهد.

جدول ۱. مشخصات عمومی برنامه‌سازان

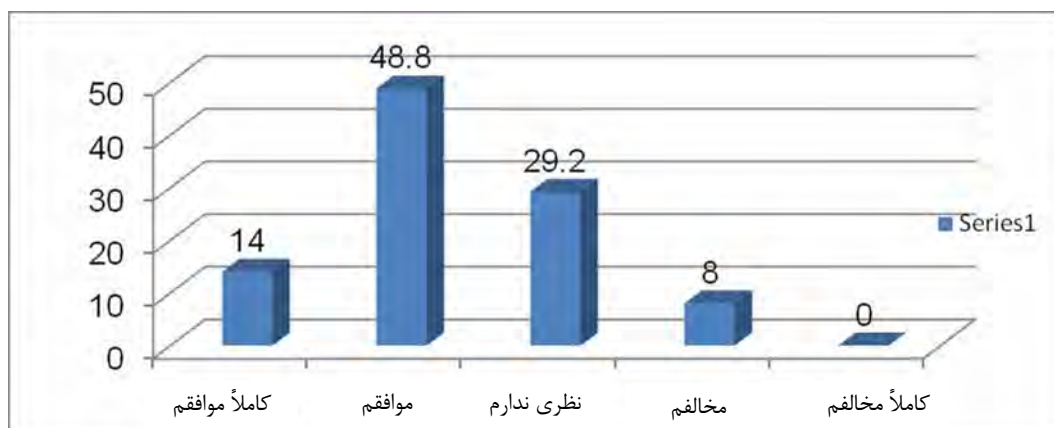
ویژگی	توزیع جامعه
نام مرکز صدا و سیما	اردبیل ۱۵ نفر (۱۵ درصد) / ارومیه ۱۵ نفر (۱۵ درصد) / قزوین ۱۵ نفر (۱۵ درصد) / مهاباد ۷ نفر (۷ درصد) / تبریز ۱۵ نفر (۱۵ درصد) / سنندج ۱۵ نفر (۱۵ درصد) / زنجان ۱۸ نفر (۱۸ درصد)
نوع همکاری	برنامه‌سازان رسمی ۶۷ نفر (۶۷ درصد) / برنامه‌سازان حق‌الزحمه‌ای ۳۳ نفر (۳۳ درصد)
جنسیت	برنامه‌سازان مرد ۶۳ نفر (۶۳ درصد) / برنامه‌سازان زن ۳۷ نفر (۳۷ درصد)
سن	سال ۲۰-۳۰ / سال ۴۱-۵۰ / سال ۳۱-۴۰ / سال ۵۱-۶۰
	۲۷ نفر (۲۷ درصد) / ۱۶ نفر (۱۶ درصد) / ۵۶ نفر (۵۶ درصد) / ۱ نفر (۱ درصد)
سابقه کار	کمتر از ۵ سال / ۵-۱۰ سال / ۱۱-۱۵ سال / ۱۶-۲۰ سال / بیش از ۲۰ سال
	۱۲ نفر (۱۲ درصد) / ۴۴ نفر (۴۴ درصد) / ۲۶ نفر (۲۶ درصد) / ۱۰ نفر (۱۰ درصد) / ۸ نفر (۸ درصد)
میزان تحصیلات	دیپلم / فوق دیپلم / لیسانس / فوق لیسانس و بالاتر
	۱۳ نفر (۱۳ درصد) / ۱۶ نفر (۱۶ درصد) / ۶۴ نفر (۶۴ درصد) / ۷ نفر (۷ درصد)
مهارت کار با رایانه	۹۹ نفر (۹۹ درصد) مهارت دارند / ۱ نفر (۱ درصد) مهارت ندارند
میزان مهارت کار با رایانه	کم / خیلی کم / زیاد / خیلی زیاد
	۰ نفر (۰ درصد) / ۳ نفر (۳ درصد) / ۸۷ نفر (۸۷ درصد) / ۱۰ نفر (۱۰ درصد)

پرسش ۱ پژوهش به برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور درباره مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا می‌پردازد. برای سنجش این پرسش ۵ سوال شامل تاثیر نظام آرشیو دیجیتال در تسریع کار برنامه‌سازی، افزایش بهره‌وری کار، افزایش کیفیت کار، سهولت کار برنامه‌سازی و استفاده راحت از آن بعمل آمد. همانطور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود تعداد ۱۶/۲ درصد برنامه‌سازان نظر خود را کاملاً موافق، ۵۴/۸ درصد موافق، ۲۱ درصد نظری نداشتند، ۷/۶ درصد مخالف و ۰/۴ درصد نظر خود را کاملاً مخالف توصیف کرده‌اند.

نمودار ۱: درصد توصیف برداشت ذهنی برنامه‌سازان از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا

پرسش ۲ پژوهش به برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا می‌پردازد. برای پاسخ به این پرسش، ۵ سوال، شامل آسانی یادگیری نظام آرشیو دیجیتال، عدم نیاز به تلاش فکری برای استفاده، شناخت تمام قابلیت‌های آن، آسانی کسب مهارت، دسترسی راحت و کاربرد آسان بعمل آمد.

نمودار ۲: توصیف درصد برداشت ذهنی برنامه‌سازان از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا

همانگونه که از نمودار ۲ برداشت می‌شود، تعداد ۱۴٪ درصد برنامه‌سازان نظر خود را کاملاً موافق، ۴۸/۸ درصد موافق، ۲۹/۲ درصد نظری نداشتند و ۸٪ درصد نظر خود را مخالف توصیف کرده‌اند.

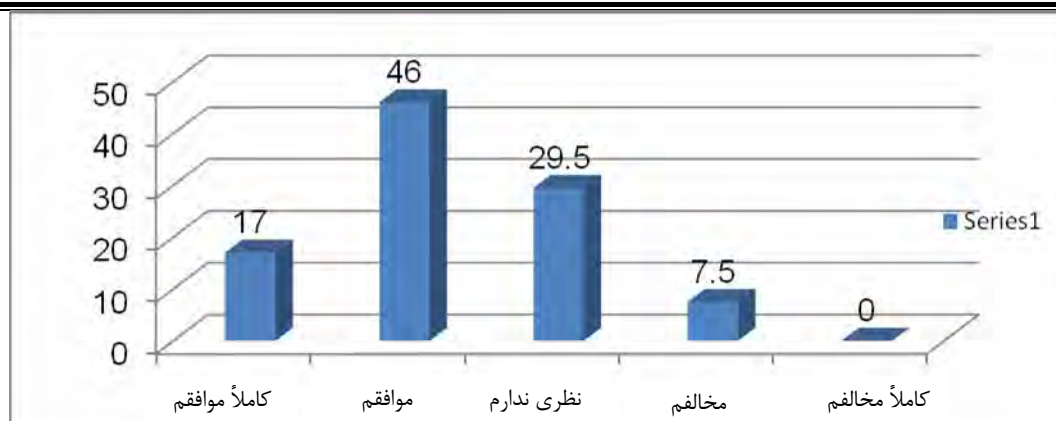
در پرسش ۳، نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا بررسی شد. برای پاسخ به این پرسش ۳ سوال شامل نگرش عاقلانه، مطلوب و مثبت برنامه‌سازان نسبت به استفاده از این فناوری بعمل آمد.

نمودار ۳: درصد توصیف نگرش برنامه‌سازان نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا

همانطور که داده‌های مندرج در نمودار ۳ نشان می‌دهد ۱۳/۶۷ درصد برنامه‌سازان با این نگرش کاملاً موافق، ۶۰/۳۳ درصد موافق، ۲۲/۶۷ درصد نظری نداشتند و ۳/۳۳ درصد نگرش مخالف داشتند.

پرسش ۴ پژوهش در رابطه با برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور در خصوص تصمیم بر استفاده آنها از نظام آرشیو دیجیتال صدا است. برای سنجش این پرسش ۲ سوال شامل اولویت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا در زمان نیاز و تمایل به استفاده از این فناوری در آینده بعمل آمد.

نمودار ۴: درصد توصیف تصمیم برنامه‌سازان بر استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا

داده‌های مندرج در نمودار ۴ حاکی از این است که ۱۷٪ درصد افراد مورد بررسی، نظر خود را کاملاً موافق، ۴۶٪ درصد موافق، ۲۹/۵ درصد نظری نداشتند و ۷/۵ درصد نظر خود را مخالف توصیف کرده‌اند. پرسش ۵ پژوهش درباره میزان استفاده و کاربرد نظام آرشیو دیجیتال صدا در منطقه شمالغرب کشور توسط برنامه‌سازان می‌پردازد. این پرسش در قالب ۴ سوال مطرح شده که اطلاعات مربوط به این سوالات به ترتیب ارائه شده است. اولین سوال این بخش درباره میزان استفاده برنامه‌سازان از نظام آرشیو دیجیتال صدا برای انجام وظایفشان بوده است که جدول ۲ نشان‌دهنده اطلاعات بدست آمده است.

جدول ۲: توصیف نظرات برنامه‌سازان در خصوص میزان استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا

جمع	به صورت روزانه	۲-۳ بار در هفته	هفته ای یک بار	۲-۳ بار در ماه	کمتر از یکبار در ماه	نوع پاسخ کمیت پاسخ
۱۰۰	۵۸	۱۹	۱۷	۴	۲	فراوانی
۱۰۰/۰	۵۸	۱۹	۱۷	۴	۲	درصد

بر اساس اطلاعات بدست آمده از جدول ۲، ۲ نفر از برنامه‌سازان (۲ درصد نمونه آماری) میزان استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا در منطقه شمالغرب کشور را کمتر از یکبار در ماه، ۴ نفر از برنامه‌سازان (۴ درصد نمونه آماری) ۲-۳ بار در ماه، ۱۷ نفر از برنامه‌سازان (۱۷ درصد نمونه آماری) هفته‌ای یک بار، ۱۹ نفر از برنامه‌سازان (۱۹ درصد نمونه آماری) ۲-۳ بار در هفته و قریب ۵۸ نفر از برنامه‌سازان (۵۸ درصد نمونه آماری) به صورت روزانه ارزیابی کرده‌اند.

نتایج مربوط به این سوال که برای استفاده از منابع آرشیوی موجود در نظام آرشیو دیجیتال صدا بیشتر از کدام پنجره‌های جستجو استفاده می‌کنید بصورت زیر ارائه شده است:

بالاترین درصد استفاده به ترتیب (۲۸ درصد نمونه مورد بررسی) مربوط به پنجره عنوان- اثر، (۱۴ درصد نمونه مورد بررسی) پنجره موسیقی، (۱۲ درصد نمونه مورد بررسی) پنجره عنوان - اثر، مناسبت و موسیقی، (۱۰ درصد نمونه مورد بررسی) پنجره آهنگساز و خواننده این فناوری و پایین‌ترین درصد (۲ درصد نمونه مورد بررسی) مربوط به پنجره افکت در این نظام بوده است.

پاسخ مربوط به این سوال که بیشتر از کدام منابع آرشیوی موجود در نظام آرشیو دیجیتال صدا در برنامه‌سازی استفاده می‌کنید بصورت زیر آمده است:

میزان استفاده تعداد بیشتری از برنامه‌سازان از منابع آرشیوی به ترتیب (۵۷ درصد) مربوط به میان برنامه‌ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی و (۲۴ درصد) مربوط به سخنرانی‌های موجود در نظام آرشیو دیجیتال صدا بوده است.

پاسخ مربوط به این سوال که بیشترین ضعف نظام آرشيو دیجیتال صدا در کدام قسمت‌های آن مشهود است بر اساس اطلاعات بدست آمده بصورت زیر ارائه شده است:

بیشترین درصد به ترتیب (۲۵ درصد) ضعف نظام آرشيو دیجیتال صدا مربوط به بخشهای سرعت بازیابی، کیفیت پایین طبقه‌بندی برنامه‌ها و غنی نبودن منابع آرشيو موجود در این نظام، (۱۵ درصد) مربوط به پنجره‌های جستجو، سرعت بازیابی و کیفیت پایین طبقه‌بندی برنامه‌ها، (۱۳ درصد) مربوط به کیفیت پایین طبقه‌بندی برنامه‌ها و غنی نبودن منابع آرشيو در این فناوری و کمترین درصد (۱ درصد) مربوط به بخش کیفیت محتوایی و صوتی منابع آرشيو بوده است.

آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از مفید بودن نظام آرشيو دیجیتال صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری در منطقه شمالغرب کشور رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی پیرسون برابر با $0/579$ و سطح معنی‌داری آن ($sig.=0/001$) مطلوب است یعنی با بیش از ۹۹ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از مفید بودن نظام آرشيو دیجیتال صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد. در این فرضیه با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی برابر با $0/594$ و سطح معنی‌داری آن ($sig.=0/005$) مطلوب است. پس با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه سوم: بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی برابر با $0/432$ و سطح معنی‌داری آن از $0/005$ کوچکتر بوده است. پس با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و برداشت ذهنی آنها از مفید بودن این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی برابر با $0/490$ و سطح معنی‌داری آن از $0/005$ کوچکتر بوده است. پس با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه پنجم: بین نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی برابر با $0/490$ و سطح معنی‌داری آن از $0/005$ کوچکتر بوده است. پس با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه ششم: بین تصمیم برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور برای استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و استفاده آنها از این فناوری رابطه معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها، که بین این دو متغیر اندازه‌گیری شده است ضریب همبستگی برابر با $0/489$ و سطح معنی‌داری آن از $0/005$ کوچکتر بوده است. پس با بیش از ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین این دو رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

در رابطه با برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتال صدا در منطقه شمالغرب کشور نتیجه گرفته شد که قریب (۷۱٪) از برنامه‌سازان جامعه مورد مطالعه، میزان مفید بودن نظام آرشیو دیجیتالی صدا را در امر برنامه‌سازی بالاتر از حد متوسط دانسته‌اند. چنین بنظر می‌آید که از دلایل مهم این مسئله، غنی نبودن منابع نظام آرشیو دیجیتالی صدا، کیفیت پایین طبقه‌بندی منابع در این فناوری باشد.

در رابطه با برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتالی صدا در منطقه شمالغرب کشور نتیجه گرفته شد که قریب (۶۲/۸٪) از پاسخ‌دهندگان میزان سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتالی صدا را در منطقه شمالغرب کشور را بیشتر از حد متوسط ارزیابی کرده‌اند. چنین بنظر می‌آید که از دلایل مهم این مسئله عدم آشنایی با نظام آرشیو دیجیتالی، ساده نبودن راهنمای استفاده از این فناوری و نبودن آموزش استفاده از آن در حد مورد نیاز باشد.

در رابطه با نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتالی صدا در منطقه شمالغرب کشور نتیجه گرفته شد که قریب (۷۴٪) از برنامه‌سازان، نگرش نسبت به استفاده از نظام آرشیو دیجیتالی صدا را در شمالغرب کشور عاقلانه، مطلوب و مثبت ارزیابی کرده‌اند. چنین بنظر می‌آید که از دلایل تفهیم نشدن برنامه‌سازان جامعه مورد مطالعه نسبت به مفید بودن این فناوری، عدم اطمینان از دستیابی به اطلاعات مورد نیاز، تردید نسبت به صحت و سقم اطلاعات مورد نیاز، عدم وجود نیروی متخصص برای رفع مشکلات کاربر هنگام کار با نظام دیجیتالی باشد که بر نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری تأثیر گذاشته است. در رابطه با برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران نسبت به تصمیم به استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا در منطقه شمالغرب کشور نتیجه گرفته شد که (۶۳٪) از برنامه‌سازان جامعه پژوهش میزان تصمیم به استفاده از این فناوری را بیشتر از حد متوسط ارزیابی کرده‌اند. چنین بنظر می‌آید که از دلایل مهم این مسئله سرعت پایین نظام در بازیابی منابع، برآورده نشدن کامل نیازهای کاربران برنامه‌ساز توسط این فناوری باشد.

نتایج پژوهش بیانگر آن است که بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتالی صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری در منطقه شمالغرب کشور رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. نتیجه این پژوهش با نتیجه پژوهش محققان زیادی مطابقت دارد. اونگ و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهش خود تحت عنوان پذیرش مهندسان از سیستمهای یادگیری غیر همزمان به این نتیجه رسیدند که برداشت ذهنی از مفید بودن بر نگرش به استفاده تأثیر دارد. اما سلیمانی (۱۳۸۹) در پژوهش خود تحت عنوان عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط هنرآموزان هنرستانهای کشاورزی در استان کرمانشاه با استفاده از مدل پذیرش فناوری به این نتیجه دست یافت که بین متغیر برداشت ذهنی هنرآموزان از مفید بودن فناوری اطلاعات و متغیر نگرش آنها نسبت به استفاده از فناوری اطلاعات اثر معنی‌داری وجود ندارد. در تفسیر این نتیجه می‌توان گفت که احتمالاً هنرآموزان هنرستانهای کشاورزی استان کرمانشاه، امورات دیگری را برای انجام وظایف شغلی خود، مفیدتر از فناوری اطلاعات می‌دانسته‌اند.

از طرفی، بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از مفید بودن نظام آرشیو دیجیتالی صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. این نتیجه با نتایج تحقیقات قربانی‌زاده، دلجو و امیری (۱۳۸۷)؛ صمدی و همکاران (۱۳۸۵)؛ سلیمانی (۱۳۸۹) مطابقت داشت. نیز دیویس، باگوزی و وارشاو (۱۹۸۹) در بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش و بکارگیری یک نرم‌افزار واژه‌پرداز به این نتیجه دست یافتند که برداشت ذهنی دانشجویان از مفید بودن فناوری مورد استفاده، کاملاً بر تصمیم به استفاده آنها تأثیر داشته است. انجینا (۲۰۰۹) در بررسی پژوهش میراث فرهنگی دیداری - شنیداری: شکاف میان آرشیو دیجیتال و کاربران آن به تأثیر برداشت ذهنی از مفید بودن بعنوان عامل بسیار مهمی در تصمیم به استفاده تأکید کرده است.

همچنین بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. نتایج حاصل با یافته‌های موریس و دیلون (۱۹۹۶) و انجینا (۲۰۰۹) مطابقت داشته است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که هر چه برداشت ذهنی شکل گرفته در برنامه‌سازان جامعه مورد پژوهش از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا بالا باشد، نگرش آنها نسبت به استفاده از این فناوری بیشتر می‌شود.

همچنین، بر اساس یافته‌ها، بین برداشت ذهنی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور از سهولت استفاده از نظام آرشیو دیجیتال صدا و برداشت ذهنی آنها از مفید بودن این فناوری رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. یافته‌های

صمدی، شمس و پروین، (۱۳۸۵)؛ شیر محمدی، (۱۳۸۳) و هوبانا، برتون، جونز (۲۰۰۵) نشان‌دهنده این مطلب بوده است. لی^۱ و دیگران در سال (۲۰۰۳)، در مرور گسترده‌ای از آثار و مطالعات دیگران دریافته‌اند که از تعداد ۸۲ مورد مطالعه، در ۶۹ مورد، این رابطه معنی‌دار و مهم بوده است رایتاهارجو (۲۰۰۷).

بین نگرش برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور نسبت به استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و تصمیم آنها برای استفاده از این فناوری رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. یافته‌های این تحقیق با یافته‌های تحقیق شیخ شعاعی (۱۳۸۵)؛ رشیدی (۱۳۸۶)؛ سلیمانی (۱۳۸۹) همسو و هم‌جهت است. از طرفی بروفی، سیوو و پن (۲۰۰۳) در نتایج تحقیق خود در رابطه با عوامل مؤثر بر پذیرش سیستم «وب سی تی» دریافته‌اند که نگرش دانشجویان نسبت به استفاده از این سیستم، به عنوان عامل تعیین‌کننده استفاده از سیستم بوده است. همچنین در پژوهش موریس و دیلون (۱۹۹۶) در رابطه با عوامل مؤثر بر پذیرش و بکارگیری مرورگر «وب نت اسکپ» توسط دانشجویان با استفاده از «مدل پذیرش فناوری» تأثیر نگرش بر تصمیم به استفاده دانشجویان تأیید شد. به این ترتیب نتیجه می‌گیریم که هر چه نگرش برنامه‌سازان جامعه پژوهش نسبت به استفاده از این فناوری مثبت‌تر باشد، آنها در تصمیمشان برای استفاده از این فناوری مصمم‌ترند.

بین تصمیم برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در منطقه شمالغرب کشور برای استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا و استفاده آنها از این فناوری رابطه مثبت معنی‌داری وجود داشت. نتیجه حاصل با یافته‌های تم،هانگ و تانگ (۲۰۰۶)؛ اسپسی، گولدینگ و مورای (۲۰۰۴) همخوانی داشت. نیز از ۸۲ مطالعه‌ای که توسط لی و دیگران (۲۰۰۳) انجام شد، در ۵۸ مورد رابطه معنی‌داری بین این دو متغیر وجود داشت و تأیید شد که تصمیم به استفاده، عامل مؤثر و تعیین‌کننده مستقیم میزان استفاده و کاربرد فناوری است رایتاهارجو (۲۰۰۷). با توجه به تأیید شش فرضیه این پژوهش در مجموع می‌توان گفت: عوامل سازنده مدل پذیرش فناوری دیویس در این پژوهش نیز در چارچوب مدل بعنوان عوامل مؤثر بر پذیرش و کاربرد نظام آرشيو دیجیتال صدا شناسایی شدند.

- بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر پیشنهادهای ذیل ارائه می‌گردد:
- به طراحان و سازندگان نظام آرشيو دیجیتال صدا پیشنهاد می‌شود دو عامل برداشت ذهنی از مفید بودن و برداشت ذهنی از سهولت استفاده را در طراحی نظامهای متناسب با نیاز شغلی برنامه‌سازان صدای جمهوری اسلامی ایران در نظر بگیرند و نظامهایی را طراحی کنند که در عین مفید بودن، یادگیری آنها برای استفاده آسان باشد.
  - برای تداوم تأثیر مثبت و معنی‌دار داشتن برداشت ذهنی برنامه‌سازان نسبت به آسانی استفاده از نظام آرشيو دیجیتال صدا، باید همواره برای برنامه‌سازان، آموزشهای ضمن خدمت حضوری بصورت غیرمتمرکز در مراکز استانها در زمینه بازآموزی و عرضه فناوریهای اطلاعاتی نوین با تأکید بر بخش عملی برگزار شود.
  - افزایش آگاهی برنامه‌سازان نسبت به مفید بودن نظام آرشيو دیجیتال صدا.
  - یکی از راهکارهای تقویت و تداوم رفتار استفاده واقعی برنامه‌سازان از نظام آرشيو دیجیتال صدا سرعت بخشیدن به تبدیل منابع آرشيوی آنالوگ به فایل دیجیتال و غنی کردن منابع مورد نیاز برنامه‌سازان در نظام آرشيو دیجیتال صدا به ترتیب اولویت میان برنامه‌ها شامل: تلاوت، اذان، قرآن و نغمات، موسیقی و سخنرانی‌ها و روزآمد نگه داشتن این نظام است.

فهرست منابع

- رشیدی، زهرا (۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط دبیران مدارس هوشمند شهر تهران با تأکید بر مدل پذیرش فناوری اطلاعات (تم). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی.
- سلیمانی، عادل؛ زرافشانی، کیومرث (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط هنرآموزان هنرستانهای کشاورزی کرمانشاه با استفاده از مدل پذیرش فناوری علوم و فناوری اطلاعات. دسترسی ۲۰ / آبان ۱۳۸۹ از: <http://jjist.irandoc.ac.ir>
- شیخ‌شعاعی، فاطمه (۱۳۸۵). بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کتابداران کتابخانه‌های دانشکده‌های فنی دانشگاههای دولتی شهر تهران: قابلیت کاربرد مدل پذیرش فناوری. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.

شیرمحمدی، مهدی (۱۳۸۳). تعیین عوامل موثر بر پذیرش فناوری اطلاعات توسط کاربران سیستم‌های اطلاعاتی در وزارت کشور بسط مدل پذیرش فناوری اطلاعات (تم). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.

صمدی، منصور؛ شمس، راحیل، شمس؛ پروین، علی (۱۳۸۶). آزمون مدل پذیرش فناوری در گروه دانشجویان منتخب دانشگاه تهران. فصلنامه اقتصاد و تجارت نوین. ۸ (بهار)، ص ۱۳۷-۱۵۸

قدیمی، علی (۱۳۸۷). آرشیوداری دیداری، شنیداری. قابل دسترس در <http://ali2ghadimi.blogfa.com>

قربانی‌زاده، وجه‌الله؛ دلجو، غلامحسین؛ امیری، آریین (۱۳۸۷). عوامل موثر بر پذیرش سامانه مدیریت شهری

تهران (۱۳۷) توسط شهروندان. دسترسی ۲۰ آذر/۱۳۸۹ از: www.emunconf.ir

Al-Gahtani, S. S (2001). "The applicability of TAM outside North America: an empirical test in the **United Kingdom**". **Information Resources Management Journal**, 14(3), pages. 37-46.

Burton, Jones, A, & Hubona, G. S. (2005). "Individual differences and usage behavior: revisiting a technology acceptance model assumption". Database for Advances in Information Systems Vol. 36, No: 2, 58-77.

Chang, P. V. (2004). "The Validity of An Extended Technology Acceptance Model (TAM) for Predicting intranet/Portal usage". Thesis MS in Information Science, University of North Carolina at chapel Hill.

Davis, F.D. & Bagozzi, R.P. & Warshaw, P.R. (1989). "User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of Two Theoretical Models". Management Science, vol. 35, no. 8, pages. 982-1003

Dillon, A & Morris, M.E. (1996). "User acceptance of information technology: theories and models". In: M.E. Williams (ED), Annual Review of information science and technology (ARIST). Vol 31, pages. 3-31.

Heysung, P. (2004). "Factors that effect information technology adoption by teachers". Doctoral dissertation, University of Nebraskas.

King, W.R., He, J. (2006). "A meta-analysis of the technology acceptance model", Information & Management, Vol.43, Pages.740-755

Kuo, Y.F. & Yen, S.N. (2009). Towards an Understanding of the Behavioral Intention to Use 3G mobile Value-added Services. Computers in Human Behavior, 25, 103-110.

Lee, S. & Kim, B.G. (2009). Factors Affecting the Usage of Internet: A Confirmatory Study. Computers in Human Behavior, 25, 191-201.

Lee, Y.-Kozar, K. A. - Larsen, K. R. T. (2003). "The technology acceptance model: past, present, and future". Communications of the AIS, Vol.

Legris, P., Ingham, J. & Collette, P. (2003). " why Do People Use Information Technology? A Critical Review of The Technology Acceptance Model", Information & Management, vol. 40, no. 3, pages. 191-204

Ong, C. S., Lai, J. Y., and Wang, Y. S. (2004). "Factors affecting engineers' acceptance of asynchronous e-learning systems in high-tech companies", Information and Management, Vol. 41, pages. 795-804.

Ongena, G., (2009). " Audiovisual cultural heritage: Bridging the gap between digital archives and its users". Journal of Librarianship and Information Science. 40, pages 13-20.

Park, N. & Roman, R. & Lee, S (2009). "User acceptance of a digital library system in developing countries: An application of the Technology Acceptance Model". International journal of information management. volume 29, Issue 3, pages. 196-209.

Raitoharju, R. (2007). " Information Technology Acceptance in the finish social and healthcare sector. Exploring the effect of cultural factors". Publications of the Turku School of Economic. Pages 57- 65

Schuller, D. (2001). "Preserving the Facts for the Future: Principles and Practices for the Transfer of Analog Audio Documents into the Digital Domain". Journal of the Audio Engineering Society, 49, pages 618-621.

Spacey, R., Goulding, A., & Murray, I (2004). "Exploring the attitudes of public library staff to the Internet using the TAM". Journal of Documentation, 60(5), 550-564.

Thong, J. Y. L., Hong, W., & Tam, K (2006). "Understanding user acceptance of digital libraries: what are the roles of interface characteristics, organizational context, and individual differences? ". International Journal Human-Computer Studies, 57(3), 215-242.

Wang, Y., Lin, H., Tang, T. (2003). "Determinants of User Acceptance of Internet Banking: An Empirical Study", International Journal of Service Industry Management, Vol. 14, No. 5, Pages. 501-519.

Walter, Z. & Lopez, M.S. (2008). Physician Acceptance of Information Technologies: Role of Perceived Threat to Professional Autonomy. Decision Support System, 46, 206-215.

Westland, C. and Clark, T. (2000). "Global Electronic Commerce: Theory and studies". MIT press, pages. 78-82.

Yi, M.Y.; Jackson, J.D.; Park, J.S. & Probst, J.C. (2006). Understanding Information Technology Acceptance by Individual Professionals: Toward an Integrative View. Information & Management, 43, 350-363.

Zinatelli, N. and Cavaye, A. L. M. (1998). "Analysis of information technology success in small firms in New Zealand". International Journal of Information Management 18 (2): 103-119.